Cestovanie so psom autom

Psíky milujú cestovanie a spoznávanie nových krajín. Radosť Grace prvýkrát pri mori

Preprava autom je v našich končinách nepochybne najbežnejším spôsobom prepravy. Auto vlastní takmer každá domácnosť a pre väčšinu psíčkarov je nenahraditeľným pomocníkom pri preprave psa. Cestujeme so psom na cvičisko, berieme ho s nami na návštevu babky, vyrážame kvôli nemu na vzdialenú výstavu, alebo je členom našej posádky pri ceste na dovolenku. Väčšina psíkov cestovanie miluje, pretože pre nich znamená nové dobrodružstvo, výlet, alebo prosto len pocit, že môžu tráviť čas s páničkom. Ideálne je privykať psíka na cestovanie už od šteňacieho veku, aby sa preňho stalo samozrejmosťou a príjemnou skúsenosťou.

Slinx, slinky a…

Nie všetky psíky sú však z cestovania nadšené... Prejavy stresu z cestovania spoznáme podľa nadmerného slinenia, nervozity či nepokoja. Tieto príznaky sa ale samé postupne vytratia, keď si psík na cestovanie privykne. Nepríjemnejším prejavom môže byť tzv. Kinetóza, čiže nevoľnosť. Je spôsobená poruchou vnímania okolitého sveta pri pohybe. Pocity psíka sú podobné ako u nás, nám je v aute „zle". Ak vaše zvieratko zvracia pri jazde, nekŕmte ho minimálne 2-3 hodiny pred cestou. Ak však psík aj napriek tomu znáša cestovanie veľmi zle, môžeme skúsiť použit liečivá. I tu máme na výber viacero možností. Prvou je použitie liečiv na báze homeopatík, bachovej terapie, či bylín. Výhoda je tá, že ich je na trhu viacero a sú voľno-predajné. Ich účinok je ale veľmi individuálny a krátkodobý. Na niektorých psíkov pôsobia presne podľa želania, u iných sa efekt nedostaví. Nehovoriac o tom, že je často potrebné podávať ich už pár dni pred jazdou. Druhou voľbou je použitie veterinárnych liečiv. Tie sú na potlačenie kinetózy indikované – a to tak, že blokujú zvracanie na úrovni mozgu (NK1 Inhibítor). Sú dodávané v injekčnej a tabletovej forme. K dostaniu sú ale len na predpis veterinára. Majú veľmi spoľahlivý účinok a pôsobia až 24 hodín. Váš veterinár podľa váhy psíka určí dávkovanie a tablety tak môžete psíkovi podávať podľa potreby. Mnoho ľudí zvykne používať na útlm nevoľnosti humánny liek Kinedryl. Veterinári však užívanie tohto liečiva prísne neodporúčajú! V prvom rade ide o liek určený pre ľudí, a nie pre psy, a v rade druhom môže mať na vášho psa nepredvídateľné účinky a spôsobiť mu zdravotné problémy.

Doklady, očkovania… všetko musí byť „košér"!

Ak cestujeme do zahraničia, je samozrejmosťou, že na hraniciach alebo pri náhodnej kontrole od nás môžu chcieť predložiť občiansky preukaz či pas, kde sú zapísané naše údaje a fotografia. U psíkov (a tak isto mačiek a fretiek) to funguje podobne. Akurát miesto fotky musia byť označené čipom. Pri cestovaní do zahraničia musí byť zviera v prvom rade sprevádzané pasom spoločenského zvieraťa. Tento doklad vydáva poverený súkromný veterinárny lekár. Pre vydanie pasu je potrebné, aby bolo spoločenské zviera identifikované, tj. Nezameniteľne označené mikročipom alebo zreteľne čitateľným tetovaním, ktoré bolo vykonané pred 3. 7. 2011. Okrem tohto hlavného dokladu je potrebné, aby psíky boli riadne a platne vakcinované proti besnote a iným ochoreniam. Tieto tri základné veci musia byť splnené vždy! Okrem toho sú často pri ceste do zahraničia požadované aj iné veterinárne podmienky. Bývajú to najmä platné odčervenia proti endoparazitom, či ošetrenia proti ektoparazitom (blchám a kliešťom), často aj s určením doby platnosti (napríklad 24 – 120 hodín pred vstupom do danej krajiny). Ďalším dokladom býva aj potvrdenie veterinárneho lekára o dobrej zdravotnej spôsobilosti zvieraťa na cestovanie a prepravu, či nákazovej situácie v danom regióne. Tento doklad odporúčam pri cestovaní nepodceniť. Výnimkou nebývajú ani laboratórne sérologické testy protilátok proti besnote. Treba si uvedomiť, že pred cestou do zahraničia si musíme zistiť nielen veterinárne a prepravné podmienky destinácie, do ktorej cestujeme, ale aj tranzitných krajín, cez ktoré prechádzame. Niektoré krajiny majú ešte prísnejšie normy vstupu so psíkmi, a preto si treba vždy pred cestou všetko dobre overiť, pretože inak by mohli nastať veľké problémy. A tými problémami nemyslím len karanténne zadržanie psíka, ale dokonca i jeho usmrtenie (!!!) pri nesplnení potrebných podmienok. Užitočné informácie nájdete zhrnuté na stránkach centrálneho registra spoločenských zvierat (*www.crsz.sk*). Podmienky vstupu do iných krajín (nielen veterinárne, ale napríklad aj obmedzené minimálnym vekom psíka) sa často menia, a preto je najlepšie si ich zistiť priamo „zo zdroja" – a to na stránkach Štátnej veterinárnej správy príslušnej krajiny. Vyhnete sa tak nepríjemným situáciám. Nikdy, ale naozaj nikdy nepodceňte tieto záležitosti pri cestovaní!

Mamííí, prosím zastav, treba mi cikať...

Ako bezpečne prepraviť domáceho miláčika?

Zákon SR sa k preprave zvierat vyjadruje iba veľmi stručne. V § 51 ods. 3 zákon 8/2009 o cestnej premávke nájdete iba vetu: *„Pri preprave živých zvierat nesmie byť ohrozená bezpečnosť vodiča a prepravovaných osôb, bezpečnosť prepravovaných zvierat ani bezpečnosť cestnej premávky."*

Zákony iných krajín však často nebývajú také benevolentné a určujú presné pravidlá bezpečnej prepravy psíka. Čo by ste u nás ešte „vykecali" s policajtom, v zahraničí by vás mohlo vyjsť veľmi draho. Odhliadnuc od toho, že voľná preprava nezabezpečeného psíka na sedadlách je obrovským hazardom – aj náraz pri nízkej rýchlosti môže totiž mať katastrofálne následky. Pes je pri náraze vymrštený, preletí cez kabínu, následne predné okno a môže „cestou" dolámať väzy šoférovi alebo jeho spolujazdcovi. Pre názorný príklad – 20 kg pes pri náraze v rýchlosti 50 km/h dopadne na operadlo vodičovej sedačky silou 25 násobku svojej hmotnosti. Čiže sila poltonového nárazu!

Podľa výsledkov nárazových testov je najbezpečnejšie prepravovať psa v batožinovom priestore auta. A to buď s použitím mriežok, plastových pet-boxov či kovových klietok. Určite sa vyhnite všakovakým ochranným sieťam a lacným mrežiam. Kúpou ochranných mreží ide predsa majiteľovi a šoférovi o ochranu psa a cestujúcich, a preto treba investovať do reálnej ochrany, ktorá vydrží náraz o hmotnosti niekoľkých stovák kíl, a nie iba lacnej „napodobeniny" ochrany. Jednorazová a kvalitná kúpa znamená pre šoféra minimalizovanie následkov nehody. V prípade pet-boxov a klietok je dôležité ich zaistenie proti pohybu v kufri, inak tiež strácajú efekt ochrany. Druhou, taktiež vysoko bezpečnou alternatívou transportu psa v aute je použitie bezpečnostných pásov pre psa sediaceho na zadných sedadlách. Aj tu však pri kúpe musíme dbať na kvalitu pásov. Väčšina pásov dostupných na trhu slúžia len na fixovanie psa na zadných sedadlách (aby sa nepohyboval voľne po vozidle a nerušil šoféra) a na ochranu pred prudšími zabrzdeniami. Pri reálnej autonehode by neobstáli a utrhli sa. Zaujímavosťou je, že na Slovensku je na trhu len jeden jediný pás, ktorý opakovane prešiel viacerými autorizovanými nárazovými testami. Ak psíka potrebujeme prepraviť na krátku vzdialenosť, a nemáme možnosť ho zabezpečiť horeuvedenými spôsobmi, potom núdzovým spôsobom je preprava pod nohami sedadla spolujazdca, kde je aspoň ako – tak chránený pred prudším pribrzdením. Na ochranu sedadiel a batožinového priestoru auta pred nečistotami a srsťou sa používajú špeciálne psie deky, ktorých je na trhu neúrekom. Takisto je možné psíkovi do kufra či prepravky umiestniť pohodlný peliešok alebo deku, aby sa mu cestovalo pohodlne a boli tlmené aj nárazy z nerovností na cestách.

Cik-pauza

Ak naše cestovanie so psíkom trvá dlhšiu dobu, je vhodné si ho rozvrhnúť tak, aby

Tajná akcia na odpočívadle pri diaľnici – občas je nutné prekonať prekážky keď chcete psíky vyvenčiť mimo rušnej cesty

Aj malé šteniatka rýchlo pochopia, na čo také cik-pauzy slúžia počas cesty autom

Grace patrí k povinnej výbave auta – aspoň si to teda myslí...

sme si robili zhruba každé dve-tri hodinky krátke zastávky, kde sa psík môže napiť, vyvenčiť a troška si tak popri tom „pretiahnuť nožičky". Túto pauzu nepodceňujme, aby sme psíkovi neznepríjemňovali cestovanie a nespájali mu ho s negatívnymi pocitmi z dlhodobej nudy alebo stuhnutých končatín. Pri ceste v noci je možné tento interval predĺžiť, keďže psíky bývajú oveľa pokojnejšie a zvyknú noc v aute niekedy i celú prespať. Svojho psíka si majiteľ pozná najlepšie, a preto nám veľa napovie i jeho chovanie – ak vidíte, že váš psík je náhle nepokojný, je vhodné zastaviť a urobiť si pauzu hoc i mimo plánu. Ideálne miesto na zastavenie počas dlhých ciest sú rôzne čerpacie stanice či odpočívadlá, kde väčšinou nájdete dostatok trávnatých plôch na pohyb so psíkom a sú i bezpečné pre vaše auto a posádku. V cudzích krajinách je lepšie vyhnúť sa zastávkam v mestách alebo na osamelých miestach. Počas jazdy autom nie je vhodné psíka kŕmiť, ale ak váš miláčik znáša cestovanie bez problémov, nejaká piškótka či pamlsok mu počas dlhej cesty isto padne vhod. Ak cestujete viac dní, psíka je vhodné nakŕmiť aspoň každých 12 hodín. V prípade, že vaša cesta sa končí večer, po vystúpení z auta dajte psíkovi aspoň polhodinu čas na aklimatizáciu po dlhej ceste a až potom podávajte stravu, na akú je zvyknutý.

Pár rád navyše…

Najmä v letných mesiacoch je v automobiloch obľúbené a často nevyhnutné použitie klimatizácie. Psíkom však priama klíma nerobí veľmi dobre, a tak sa treba presvedčiť, že chladný vzduch z prieduchov klímy neprúdi priamo na psíka a nemôže mu tak spôsobiť napríklad zápal spojiviek. Rovnaké nebezpečenstvo predstavuje aj povolenie psíkovi vystrkovať počas jazdy hlavu z okna. Táto obľúbená neresť psíkov so sebou nesie zdravotné riziká v podobe zápalu očí či uší. Rovnakou zásadou by malo byť aj vyhýbanie sa prievanu v aute – čiže nenechať počas jazdy otvorené okná na protiľahlých stranách. Isto nie je potrebné pripomínať, že je veľmi nebezpečné nechávať v lete psíka samého v aute. Na túto tému už bolo napísaných veľa článkov, a tak každý zodpovedný psíčkar isto vie, že v letných horúčavách môže byť pre psíka osudných aj pár minút jeho ponechania v aute. Ďalšou užitočnou vecou je, ak váš psík bude mať aj počas cestovania nasadený obojok s identifikačnou lysetkou. V prípade neočakávanej situácie (útek psíka, nehoda a i.) sa tým môže urýchliť identifikácia majiteľa. Mnohokrát sa pri dopravných nehodách stane, že psík sa z auta uvoľní a v panike a šoku jednoducho utečie. Psíky sa vo vypätých situáciách správajú nevyspytateľne a nemusia sa dať privolať ani odchytiť. Preto je dobré mať okrem čipu psíka označeného aj lysetkou s telefónnym číslom a menom psíka.

O slávnom bodliaku

Na záver mi nedá nespomenúť obľúbenú cestovateľskú príhodu s mojou kóliou Grace. Naša Grace nedávno oslávila dva roky, ale za tú dobu stihla precestovať už 12 krajín Európy a"najazdiť" tak tisícky kilometrov. Cestovanie miluje a do auta naskakuje s obrovskou radosťou. V aute jej nebýva nikdy zle...teda... Jedného dňa, keď sme s kamarátkou a našimi kóliami cestovali na výstavu do Holandska, urobili sme si malú pauzu na nemeckom odpočívadle. Psie dievčatá sa vybláznili, spokojne naskočili do auta a tak si nikto nevšimol, že Grace cestou „nazbierala" nejaké nové rastlinky do jej osobného herbára. Avšak po dôkladnej prehliadke sa rozhodla, že bodliaky sa jej do zbierky nehodia a tak si ich začala urýchlene zo srsti vyťahovať a jeden omylom zjedla. O tom sme samozrejme netušili. Prezradil to až divný pohyb v kufri. Obe kólie stáli a veľavravne sa na nás cez mrežu, ktorá delila kufor od kabíny, pozerali. Tu už sme šípili, že čosi nie je v poriadku. Na najbližšom odpočívadle sme preto zastavili, aby sme zistili, čo sa v kufri udialo. Udialo sa presne to, že Grejsinkine superprémiové granule sa z jej žalúdka premiestnili na svetlo sveta a to presne na chrbát jej kamarátky, kólie Samanthy. Našťastie sme pri sebe mali „prvú pomoc pre znečistené dlhosrsté psy" a tým bol suchý šampón pre psy (púder) a pár vlhčených utierok. Kým sme Samanthu „dávali dokopy", Grace „kosila" trávnik, aby si prečistila žalúdok. Keďže Grace sa tvárila, že sa stále necíti dobre, zobrali sme obe baby troška sa prejsť. Samanthe sa však vôbec nepáčilo, že skončila obalená vo voňavom púdri a tak sa nenápadne „odplížila" na okraj trávnička a hodila sa o zem. Kebyže len o zem, to by bolo v poriadku. Ale na tej zemi bolo aj čosi iné. Áno, ležal tam pootvorený neodolateľný parfém „Chanel H. O. V. I. E. N. K. O.", ktorému sa jednoducho NEDALO odolať! Pozorný čitateľ si isto vydedukuje, že sa opätovne konalo čistenie suchým šampónom, sprevádzané našim hundraním...a vymýšľaním inzerátu do chovateľského časopisu so znením *„predám za symbolické euro dve kólie – možnosť výberu – zgrckanú alebo smradľavú. V prípade záujmu o obe naraz, pribalíme grátis aj značkový suchý šampón…"* Poučenie na záver je preto jasné – dajte si pri cestovaní pozor na bodliaky! Ps: ...a šťastnú cestu!

Mgr. Jana BROSSMANNOVÁ

Snímky: archív autorky, , © Ing. Peter Suvák

Mgr. Jana BROSSMANNOVÁ
Autorka je tajomníčkou Klubu chovateľov kólií a šeltií. Je majiteľkou chovateľskej stanice dlhosrstých kólií YALESS BLUE. Vo voľnom čase sa aktívne venuje turistike so psom. Spoločnosť jej robí nerozlučná štvornohá kamarátka – blue merle kólia Grace.
www.collie.sk